Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Ніде українці не почуваються гостями так, як в Україні…
Олег ЧОРНОГУЗ

№ 5 (368)
2 лютого 2012 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ПАМ’ЯТЬ І ЧИН

НЕ ЗАБУТИ РОЗСТРІЛЯНІ КРУТИ

22 січня 1918 р. Українська Центральна Рада нарешті проголосила IV Універсал, у якому було заявлено, що Україна стає незалежною, самостійною Державою українського народу. Та відразу радянська Росія на чолі з Леніним оголошує війну Українській Народній Республіці. На Україну посунула орда військових злочинців під командою колишнього царського підполковника, шовініста Муравйова.

І уряд УНР закликав у тій грізній хвилі українців до оборони рідної землі й держави. Першими поспішили на поміч молоді хлопці – учні Київських гімназій і студенти університету, утворивши студентський курінь. І цей загін, без підготовки й погано озброєний, виїхав наприкінці січня на схід, щоб стримати большевицьку орду. На чернігівських полях під вузловою станцією Крути цей курінь разом із куренем юнаків з військової школи та горсткою гайдамаків звів 29 січня 1918 року нерівний бій із бандою загартованих мародерів-большевиків. Сили були нерівні. З тих молодих героїв майже ніхто не залишився живим. Згодом, після звільнення Києва від першої кривавої большевицької окупації, їх перепоховали на Аскольдовій могилі над Дніпром.

У Центральному Народному домі в Івано-Франківську відбулася урочиста академія, присвячена подвигу під Крутами, 83-ій річниці створення ОУН та 100-річчю Ярослава Стецька. Про ідею і чин, героїчні й трагічні сторінки нашої історії, про її героїв говорили науковець Зіновій Остап’як, голова братства ОУН–УПА Карпатського краю Федір Володимирський, секретар міськради Руслан Марцінків, представник центру «Відродження» ім. С. Бандери Василь Попович. У піснях крутянців і їхніх послідовників згадали народні колективи «Заграва» і «Смерічка». А молодь пройшла смолоскипним походом із Вічевого майдану, до Меморіального цвинтаря, де були покладені вінки до пам’ятного хреста й піднесена молитва за Україну і її героїчних синів. А ще згадали їхній подвиг на урочистому вічу.

Теодор ДРОВНИЧ

* * *

«ВИ ЗА СВОБОДУ ГИНУЛИ БЕЗ СКАРГИ СЕРЕД ПОЖЕЖ І РУЇН. ВІЧНА ВАМ ПАМ’ЯТЬ, СЛАВА І НАШ ДОЗЕМНИЙ ПОКЛІН».

У Ганьківській ЗОШ І–ІІІ ст. провели виховний захід, присвячений пам’яті загиблих під Крутами юнаків зі студентського куреня січових стрільців. Захід проходив під керівництвом педагога-організатора Марії Пилип’юк. Учні школи мали змогу згадати ті трагічні криваві події січня 1918 року. Під Крутами загинув цвіт української нації. 300 юних героїв пішли в бій проти багатотисячної більшовицької орди й полягли смертю героїв, обороняючи свій рідний край.

З уст учнів лунали тужливі вірші, що, однак, надихали нас до героїчного чину й гордості за своїх далеких попередників. Свого часу поет Олександр Олесь написав: «Сіються, стеляться білі сніги…» З душевним трепетом цей твір продекламував Олександр Радиш. Вірш Павла Тичини «Пам’яті тридцяти» прочитав Святослав Палійчук, а поему В. Вихруща «Герої Крут» з артистично-художньою імпровізацією виклала Тетяна Руданець.

Зворушили юні серця спільне виконання пісні «Ой у лузі червона калина» козацькою чотою молодіжної організації КУН ім. Василя Захарука та всіма присутніми на заході під керівництвом вчителя предмету «Захист Вітчизни» Ярослава Николайчука й директора школи Григорія Ступарика…

Минають роки, століття, та пам’ять про юних героїв назавжди хвилюватиме молодих.

Василь КОСОВАН,
голова учнівського комітету, старший вістун, командир чоти СКУ «Січ», Снятинський район

СОЛІДАРНІСТЬ

ВИМАГАЄМО СПРАВЕДЛИВОГО СУДУ У СПРАВІ ГАЗЕТИ «ЕКСПРЕС»

Влада вирішила закрити газету «Експрес». І рішенням місцевого суду, знайшовши юридичні зачіпки у засновницьких документах, вона намагається здійснити свій недобрий задум.

«Це був не суд. Це була заочна розправа. Ухвалу виголосила суддя, яку називають суддею мафії… без дотримання елементарних правил процесуальної пристойності… Партія, яка сьогодні контролює владу й суди, вирішила застосувати проти нас примус», – так мовиться в «Спеціальному зверненні» газети «Експрес», в якому звучить заклик до громадськості не бути байдужою, коли в Україні чим далі, тим більше саме ті державні інстанції, які повинні стояти на сторожі закону, ігнорують засади демократії.

Газета «Галицька Просвіта» висловлює свою солідарність із журналістами «Експресу» й закликає свою читацьку аудиторію підтримати львівських журналістів у їхньому протистоянні з диким українським правосуддям.

Просимо всіх небайдужих надсилати звернення до вищих владних і судових інстанцій з вимогою справедливого суду у справі газети «Експрес». Подаємо адреси:

Адміністрація Президента України
01220, м. Київ, вул. Банкова, 11
електронна пошта:
vidkrytist@ apu.gov.ua
(044) 255-68-50,
(044) 255-72-96,
(044) 255-65-19.

Львівський апеляційний господарський суд
79010, м. Львів,
вул. Личаківська, 81
(032) 275-34-14,
(032) 276-59-85,
(032) 275-15-42.

Вища рада юстиції
04050, м. Київ, вул. Артема, 89
(044) 238-68-66.

ПОГОДНІ АНОМАЛІЇ

ГРІЄМОСЬ!

В Івано-Франківську біля стадіону «Рух» відкрили пункт обігріву.

У зв’язку з морозами на вулиці Чорновола в парку ім. Т. Шевченка, поблизу стадіону «Рух», влаштований цілодобовий пункт обігріву. Управління МНС в Івано-Франківській області розклало кілька теплих наметів, де люди можуть зігрітися, отримати гарячий чай та їжу. В разі необхідності їм нададуть медичну і психологічну допомогу.

Як свідчить торішня практика, чимало людей цього конче потребують. Торік, наприклад, по допомогу сюди звернулися близько двохсот осіб. А цьогоріч уже значно більше.

Пункт обігріву діятиме протягом усього періоду сильних морозів. За словами начальника обласного гідрометцентру Володимира Фриговича, дуже холодно буде орієнтовно до 5 лютого. Потім на кілька днів настане відносне потепління, знову падатиме сніг. А приблизно з 8–9 лютого слід очікувати другу хвилю похолодання.

Ще один пункт обігріву діє по вулиці Млинарській при притулку нічного перебування. Крім того, такі ж пункти відкриті в кожному райцентрі області при райуправліннях МНС.

Рішенням обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій і оперативного штабу із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій головні управління облдержадміністрації – праці та соціального захисту населення, охорони здоров’я, голови райдержадміністрацій, міські голови міст обласного значення спільно із сільськими, селищними головами «зобов’язані організувати безпечне перебування одиноких та перестарілих людей на період надзвичайно низьких температур».

ВУЛИЦЯ

ПРОБЛЕМНІ ПЕРЕХРЕСТЯ

Міська влада Івано-Франківська планує запровадити нову схему організації дорожнього руху, яка дозволить розмежувати транспортні потоки на вулицях Вовчинецька–Деповська–Сагайдачного та вулицях Вовчинецька–Привокзальна–Купчинського.

Пропонується облаштувати кільце – територія ринку, кут вулиці Вовчинецька–Привокзальна.

Науково-дослідний інститут «Проектреконструкція» розробить нову схему організації дорожнього руху на Привокзальній площі – на відрізку від вул. Вовчинецької до Грюнвальдської.

КОНТАКТИ

РУКУ НА ДРУЖБУ

Підписана угода про співпрацю між Івано-Франківським краєзнавчим музеєм та обласним музеєм Сату-Маре (Румунія). Документом передбачене проведення спільних проектів щодо дослідження природи, археології та етнографії.

Домовлено також проводити спільні конференції та круглі столи, публікувати матеріали досліджень у наукових записках.

У рамках цієї співпраці передбачається відкриття в Івано-Франківському краєзнавчому та музеї Сату-Маре фото-, мистецьких та етнографічних виставок.

Н. К.

Запрошуємо вас взяти участь у меморіальному заході, який відбудеться 8 лютого 2012 року з 15.00 в приміщенні Донецької обласної філармонії з нагоди 85-их роковин від народження ОЛЕКСИ ТИХОГО – видатного правозахисника.

27 січня 2012 року виповнилося 85 років з дня народження Олекси Тихого.

Указом Президента України від 08.11.2006 р. за громадську мужність, самовідданість у боротьбі за утвердження ідеалів свободи й демократії та з нагоди 30-ої річниці створення Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод Олекса Тихий нагороджений орденом «За мужність» І ступеня (посмертно).

Пройде презентація двотомника праць О. Тихого і про нього, демонстрація документального фільму режисера Олексія Синельникова «Хочу бути українцем» про Олексу Тихого, показ експозиції документальних матеріалів про життєвий шлях і діяльність О. Тихого, в тому числі, копії документів з кримінальної справи Тихого.

ДЛЯ ЗВ’ЯЗКУ: ел. пошта: ruta@irismedia.org; mvol@i.ua, тел. (067) 757-17-07, (095) 355-11-65, (062) 337-23-48.

СУД І СУТЬ

ФАЛЬШИВІ БЮЛЕТЕНІ:

СПРАВУ ПОВЕРНУЛИ НА ПОВТОРНИЙ РОЗГЛЯД

Відбулося засідання колеґії обласного Апеляційного суду під головуванням судді Ніни Ткачук. На ньому була розглянута апеляція голови обласної ради Олександра Сича щодо відмови у порушенні кримінальної справи, пов’язаної із виготовленням більше 200 тисяч надлишкових бюлетенів до останніх місцевих виборів.

Апеляційний суд ґрунтовно вивчив суть справи. Дослідивши всі її обставини, задовольнив апеляцію голови обласної ради й повернув справу для повторного розгляду міським судом першої інстанції уже в новому складі.

При цьому у Постанові Апеляційного суду було зазначено, що суд першої інстанції не дослідив усі обставини, зазначені у клопотанні обласної ради, дії посадових осіб і виконавців та мотиви цих дій і можливих наслідків. Звертає на себе увагу позиція прокуратури, яка, як було зазначено на судовому засіданні, більше виконувала функції адвоката, аніж державного обвинувачення. Тобто прокуратура з самого початку цієї довгої судової тяганини чомусь, узявши на себе роль захисника, поставила за мету виправдати дії осіб, причетних до друкування фальшивих бюлетенів, не вбачає у цьому факті ознак злочину.

Але цифра – більш як 200 тисяч надлишкових бюлетенів – говорить сама за себе. Це при тому, що технологічно допускається брак лише кількох відсотків. На думку голови Тимчасової комісії облради з питань порушення виборчого законодавства депутата Степана Волковецького, останнє судове засідання АС було проведене достатньо об’єктивно із всебічним аналізом основних суттєвих моментів, які засвідчують політичну заанґажованість місцевого суду, який розглядав справу у першій інстанції, та прокуратури. На його переконання, ця справа матиме продовження. Якщо міський суд і прокуратура й надалі наполягатимуть на своїй позиції, виконуючи явно політичне замовлення, то вона може бути розглянута Верховним і навіть Європейським судами. Але останнє засідання вселяє надію, бо є ще порядні судді.

Загалом же цей процес – застереження іншим від можливого повторення чогось подібного у майбутньому, зокрема, на наступних парламентських виборах.

Богдан ВІВЧАР

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **“ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ”!** Передплатний індекс – **91083**

ПОСЛАННЯ ІЗ-ЗА ҐРАТ

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО:
ЗБЕРЕЖІМ УКРАЇНУ!
ЛИСТ УЧАСНИКАМ СОБОРНОГО ВІЧА

Дорогі мої!
Соратники, побратими, колеґи, друзі!
Рідний український народе!

Я вітаю вас, вільних людей вільної і великої країни. Всіх тих, хто не здався, не опустив рук, не встав на коліна. Всіх, хто продовжує нашу святу і праведну боротьбу за Вільну, Незалежну, Соборну, Демократичну Україну!

22 січня 1919 року, тут, на Софійському майдані, був проголошений Універсал про Єдину Соборну Україну. Тоді, в тривожні та неспокійні дні боротьби за волю, тут була, по суті, відновлена єдина Українська держава, яка пройшла через усі лихоліття, негаразди та випробування.

Сьогодні, через 93 роки, в Україні, на жаль, знову часи – тривожні й неспокійні. Внутрішній ворог значно небезпечніший, ніж зовнішній. Бо не іноземні зайди, а своя українська влада нищить Україну, знущається над людьми, плюндрує наші цінності, топчеться по наших ідеалах.

До влади в країні прийшла мафія. Але не просто мафія, не просто бандити. Це мафія, яка ненавидить все українське, боїться і не розуміє його. Це ті бандити, які поставили собі за мету ліквідувати незалежну Українську державу.

Але саме ми не дамо їм це зробити.

Приберіть з історії Англії тисячу осіб – і немає Англії, приберіть з історії Німеччини тисячу осіб – і немає Німеччини. Приберіть з сьогоднішньої історії вас, тих, хто не став на коліна й продовжує боротьбу – і немає вільної та незалежної України.

Саме ви покликані долею стати форпостом захисту української незалежності, саме ви повинні пробудити націю до боротьби й повернути їй гідність та честь, саме ви зобов'язані підняти країну з колін.

Так, ця боротьба не буде легкою. Адже вищі цінності вимагають високої плати. Також ця боротьба не буде простою, бо майдани та мітинґи – це не результат, а лише початок нашої спільної великої роботи.

Сьогодні багатьом здається, ця влада сильна та незламна. Що здолати їх не вдасться, а кидатися під танк із прапором – справа невдячна.

Але це не так. У них дійсно є міліція, ОМОНи, Беркути і Грифони. У них є служба безпеки, прокуратура, податкова. Є продажні суди. Є куплені депутати й залякані чиновники. У них є телебачення і газети, є підприємства і фабрики. Є тюрми і ґрати.

Але знаєте, чого у них немає?

У них немає підтримки людей, у них немає правди, у них немає відчуття праведності. У них немає честі, гідності й моралі.

Бо такі цінності не продаються і не купуються. Їх неможливо приватизувати чи захопити рейдерською атакою. Їх не можна вилучити й привласнити через Печерський суд.

А без них, без таких якостей і цінностей, всі капітали перетворюються на сміття, на мотлох. І залишається тільки СТРАХ – холодний і несамовитий страх перед невідворотною відповідальністю за власні злочини.

Вони – бояться. Бояться мене і вас. Бояться всіх вільних людей. Бояться правди, бояться свободи, бояться самої України.

Цей страх тотальний і неподоланний. Вони погано сплять уночі, бо відчувають невідворотність покарання. Вони на рівні інстинктів відчувають, що їм чужа наша країна, чужий наш народ. Вони знають, що країна Ярослава Мудрого, Тараса Шевченка, Богдана Хмельницького ніколи не стане країною Януковича.

Вони правильно бояться і правильно відчувають...

І коли зрізана пенсіонеркою стрічка з вінка викликає у влади почуття страху та ненависті, коли кинена дитиною фарба у портрет диктатора на бігборді викликає паніку та істерику, – всі добре розуміють, що така влада приречена.

Кожна диктатура рано чи пізно безславно закінчує життя самогубством. Така природа всіх диктатур. Наша, українська, диктатура вже зараз перебуває в агонії. Рано чи пізно вона впаде. Але річ у тім, що кожен зайвий день і кожна зайва хвилина перебування цієї орди при владі несуть такі збитки й таку шкоду Україні, що розплачуватися за їхнє правління нам потім доведеться роками.

І саме тому ми зобов'язані максимально скоротити їхній термін перебування при владі. Ми не можемо допустити, щоб у домовину політичного забуття вони забрали з собою нашу рідну Україну.

А знаєте, чого вони бояться найбільше?

Вони бояться нашої єдності.

І саме тому, в цей святий для України день, в День Соборності нашої держави, я закликаю і благаю вас про соборність та єдність сил демократичної опозиції. «Одна команда – одна перемога!» – це єдине гасло, яке сьогодні має бути на озброєнні опозиції.

Бо тільки в єдності ми незламні, тільки в єдності ми їх переможемо, тільки в єдності ми збережемо незалежну Українську державу.

Доля знову дає нам шанс. Шанс побудувати гідну країну. І ми повинні нарешті зрозуміти,

що на цих виборах ми змагаємося за країну, а не за власні партії;

що мова йде не про склад парламенту наступного скликання, а про майбутнє країни на десятки років уперед;

що головне – не провести кілька десятків своїх соратників до Верховної Ради, а вивести країну з темряви.

Дорогі мої!

В ці хвилини я перебуваю у в'язниці, куди мене «поселив» Янукович. Я хочу, щоб ви знали, що я пройду через будь-які випробування, через будь-які тортури чи знущання. Я не здамся і не зламаюся. Але я хочу знати, що на волі ви також пройдете через усі випробування й об'єднаєтесь заради нашої спільної перемоги. Годі об'єднуватися перед розстрілом, давайте єднатися перед звершеннями.

І ще про одне. Якщо в тюремній камері дивитися у вікно, то можна побачити дві речі: або ґрати, або синє, світле небо. Я – бачу небо. Я навчилася не помічати ґрат. Бо свобода живе в мені.

Я закликаю вас бути вільними людьми. Я вітаю вас зі святом, любі мої. Я люблю вас і пишаюсь вами.

До зустрічі на волі!

Слава Україні!

Качанівська колонія, Харківська область

ІДЕЯ І ЧИН

Я ДУХ ОДВІЧНОЇ СТИХІЇ...
ДО 83-ої РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ ОУН

«Нація, що прагне волі, мусить не зневірюватись, бути певною в тім, що її проводить Бог до її мети. Мусить шукати найвищого блаженства не в матеріальному добробуті, не в тихомирії, не сміє бути рабинею скарбів землі. Нація, що прагне волі, мусить у вічному зусиллі спішити до незримої цілі, любити недосяжне, вірити в невідоме, бажати осягнути фантастичне...»
Дмитро Донцов

Почуття націоналізму живе в кожному повноцінному народі, воно властиве кожній нормально вихованій і розвиненій людині. Ідея українського націоналізму визріла з самого ***буття української нації,*** її історії.

Націоналістичний рух завжди виходить із потреб нації, він скерований на захист її природних інтересів, на гідне утвердження Національної ідеї в світі. Бо кожен народ на землі зумів зберегти себе, захистити тільки завдяки почуттю націоналізму, що завжди робило його сильним, здатним створювати й розбудовувати свою національну державу ***як ґарант стабільності й міцності народу***.

Ідея української Нації зродилась у давні часи Київської Русі. Тоді українцями була створена величезна й могутня держава на Сході Європи. Її лицарський дух, висока культура, християнські ідеї, що в той час поширювались на нашій землі, витворили той незнищенний колосальний фундамент духовності нашої нації, який формував її обличчя, боронив перед чужинцями протягом віків. Хозари й печеніги, половці й татари, тисячні орди жорстоких кочівників переходили через нашу землю, палили й нищили її, але не могли змінити національної вдачі українця, не змогли викоренити з його душі найсвятішого: вірності народу, Національної ідеї. Ця перша українська держава постала на грані двох світів – Європи та Азії, християнського світу і бусурманського. ***Відтоді Україна виконує свою місію: стояти на межі європейської цивілізації. Це – призначення України.***

Київська Русь була найбільшою державою в Європі, але українські князі не зуміли виробити чіткої системи престолонаслідування й управління державою, що призвело до міжусобних війн. Окремі віддалені від Києва князівства почали вести політику відокремлення. Полоцьке князівство стало осереддям Білорусі, Новгородське – осереддям купецького князівства-республіки на Півночі, а Суздаль і Володимир – пізнішої Московщини.

Найчорнішою сторінкою в давній українській історії стала татарська навала в середині XIII століття. Українська земля спливла кров'ю. Та страшна руїна, що прийшла з глибини поганської Азії, катастрофічно визначила нашу подальшу історію, спрямувавши її на манівці рабства і покори. Тоді були підірвані основи існування Нації: під корінь знищена система молодої української держави, майже повністю вигублені носії державної і національної гідності – князі й бояри, їх переслідували і вбивали з навмисною жорстокістю, розуміючи, що саме вони творять хребет Нації, її культуру.

Тоді ж унаслідок небачених знущань і принижень в українському народі серед значної його частини було підтяте почуття національної гордості, честі й мужності. У ті часи вперше на нашій землі з'явилася така категорія людей, яка вважала можливим зректися національних традицій, лиш би мати змогу тихо собі орати й сіяти під чужими мечем і владою. Тоді з'явилися оті «татарські люди», як назвав їх літописець, яким байдужими були воля і честь, слава і сила далеких предків. Лиш би спокійно жити й дітей плодити – таких же рабів, як їхні поганьблені історією батьки...

Ця немічність характеру супроводжує нас упродовж віків ***(і ще багатьох досі)***. Всі ті «бровники» і «болохівці» в Литовську добу, підпанки-перевертні – за Польщі, те «варшавське сміття, грязь Москви, німії подлії раби», як назвав їх великий Тарас Шевченко, – запоганили всю нашу історію своїм плазунством і лакейством перед чужинцями. «Малороси» – таке завершене визначення одержали в Московську добу ті, хто зрікається всього рідного, хто назавжди втратив дух лицарства, почуття особистої національної гідності, хто встидається своєї мови. ***Справді, «татарські люди»...***

Якою жорстокою і нищівною не була татарська руїна, все ж вона не змогла зламати до кінця національний характер українців. Протягом багатовікової невпинної боротьби проти різних поневолювачів України формувались плеяди нових борців, яких ***«Дух одвічної стихії зберіг від татарської потопи і поставив на грані двох світів творити нове життя».***

До цієї когорти належать такі національно свідомі постаті як ***полковник УНР К. Плохий з Кубані, Іван Кредин-Рудницький, Я. Барановський, сотник Є. Зибліківич, О. Загорлякевич, генерал-хорунжий М. Капустянський, сотник І. Мелько, А. Федина, сотник Р. Ярий, В. Арсенич, поет О. Бабій, О. Байдуник, Ю. Вассиян, сотник М. Антоненко, В. Виноградник, професори М. Вікул, Я. Герасимович, Д. Демчук, поет Загривний (М. Грива), старшини армії УНР П. Кожевников, Л. Костарів, В. Мартинець, Я. Моралевич, С. Пасічник-Тарнавський, Ю. Руденко, М. Сціборський, С. Ленкавський, С. Охрімович, Д. Андрієвський, М. Кушнір (Богуш), Є. Коновалець...*** Ці великі українці зуміли побороти власні амбіції з багатьох розрізнених націоналістичних організацій: УВО (Українська військова організація), ГУНМ (Група української націоналістичної молоді), ЛУН (Ліґа українських націоналістів), СУНМ (Союз української націоналістичної молоді), ПУН (Провід українських націоналістів), ***зуміли створити єдину потужну Організацію Українських Націоналістів (ОУН),*** якої боялись імпершовіністичні окупаційні режими Польщі, СРСР, гітлерівської Німеччини, Румунії і Мадярщини.

Організація Українських Націоналістів була створена у Відні на ***Першому Конґресі Українських Націоналістів,*** який проходив ***з 28 січня до 3 лютого 1929 року.*** 2 лютого 1929 року на пленарному засіданні ухвалили Постанову Конґресу і Устрій (Статут) Організації Українських Націоналістів. Таким чином, ця дата вважається днем створення ОУН. Головою проводу Організації Українських Націоналістів одноголосно обрали полковника ***Євгена Коновальця.***

ОУН під керівництвом Євгена Коновальця зуміла подолати небезпечні рифи численних провокацій ворожих розвідок. Організація ніколи не відступала від свого принципу опиратися виключно на власні сили й вирішувати всі міжнародні та політичні проблеми з позиції користі того чи іншого кроку для Української нації

Одним із найважливіших напрямків роботи ОУН стала організація підпільної мережі на підрадянській Україні. З огляду на велику складність і небезпеку роботи в умовах тотального терору ЧК–ҐПУ в УРСР, ***всю цю ділянку контролював і особисто вів полковник Євген Коновалець.***

Московсько-рядянські спецслужби ЧК–ҐПУ, НКВД–КҐБ, боячись авторитетного росту впливу ОУН на широкі народні маси на українських теренах та в міжнародних політичних колах, знищували провідників ОУН: Коновальця, Ребета, Бандеру, але не змогли знищити ідею українського націоналізму. ***Організація Українських Націоналістів жива і діє сьогодні леґально на всіх теренах України та поза її межами і має свої представництва в країнах Європи, Америки, Австралії, Близького і Далекого Сходу, там, де є українські громади нашої діаспори.***

Підготував ***Василь ШИЯН,***
член Снятинського РП КУН

НАВЗДОГІН

ОБНАДІЙ НАС, НОВИЙ ЧАСЕ!

Дні і гожі, і негожі –
Все зім'яв нестримний біг
Рік старенький – у знемозі
Рік Новий став на поріг.

Підбива на рахівниці,
Що там добре, що – не те,
Що годиться й не годиться –
Чи то грішне, чи святе.

Тим – не ті пенсійні норми,
В тих – мізерна зарплатня,
А комусь «живі» реформи,
Як до мозоля стерня.

І вутліє добре збіжжя,
Мовби вибив його град.
Стоїмо на роздоріжжі –
До Європи, чи назад?

У засмуті доля бідна –
Все багач в кишеню згріб.
Леденіє мова рідна,
Мов загнали її в гріб.

Кожен щастя й правди хоче
Для Вкраїни, для людей.
Обнадій нас, Новий роче,
Щоб усе було о'кей!

Мирослав Попадюк,
м. Снятин

ТАК ДУМАЮ

Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою...
Тарас Шевченко

ТА НАЗАД НЕ ВЕРНЕШСЯ

Так застерігав нас від брехні й лицемірства наш Пророк і мученик за українську національну ідею. Він пізнав цю істину не з уст гувернантки, як Пушкін чи Міцкевич, а із законів природи, що створив Творець Всесвіту. Він з дитинства жив не в палацах, а в лоні української природи, разом зі своїм поневоленим народом. «Уже прокликали до паю, а я собі у бур'яні молюся Богу... І не знаю, чого маленькому мені тоді так приязно молилось...»

Він – дитя з-під стріхи, виріс у хлопській свиті, а здобув нам слави як ніхто на світі... Цю істину життя та «Кобзар» Шевченка ми повинні прийняти серцем і душею, щоб знайти вихід з нинішнього середовища брехні та лицемірства, що є нашими кайданами на шляху до своєї національної держави. Та Божу істину, з якою жив Шевченко й боровся за правду і свободу свого народу, помітили й прийняли душею і серцем видатні діячі української та російської культури, які викупили його з кріпацької неволі, а це дало йому змогу вступити в Петербурзьку Академію художників і стати найкращим студентом видатного художника К. Брюллова. За найкращі свої малярські роботи Шевченко одержував медалі. Він міг стати великим художником і забезпечити собі розкішне життя. Але ця Божа істина правди, що стелила йому життєвий шлях, вела його до боротьби за правду і свободу свого поневоленого народу, бо він не відчував свободи своєї, коли український народ стогнав у кріпацькій неволі.

Тарас Шевченко прожив лише 47 років, а залишив нам вічний вогонь для боротьби за правду і свободу. За це його шанує весь цивілізований культурний світ. А як шанують національного Пророка і борця за правду та свободу України наші влада й політики? На жаль, вони не лише не сповідують його заповіти, а й діють усупереч їм. Брата не обнімуть, а меншого ще й обберуть. На всіх рівнях вищий нижчого зневажає, бо все суспільство потонуло в корупції і брехні. Вона витравлює з українських душ усе національне й духовне. І за роки нашої незалежності ми не тільки стали більш роз'єднані, але і втратили віру й надію на наше національно-духовне майбутнє – нашу національну державу.

Щоб повернути цю надію, необхідно повернути свою правду й відкинути назавжди чужу нам ворожу брехню, чужу історію та ідеологію. Щоб повернути віру в наше майбутнє, необхідно, перш з все, повернути довіру один до одного, а для цього потрібна політична люстрація, так як це зробили європейські сусіди.

Бо ж ті, що правили, що служили КПРС, сексотили в КҐБ, правлять і нині. І нема на те ради. Маємо один льос те виправити – вибори. І не дай, Боже, дати свій голос хоч за одного хруня, який буде обіцяти нам «покращення вже сьогодні».

Степан ПРИЙМА

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

КУБОК ПАМ'ЯТІ СТЕБЕЛЬСЬКИХ

У с. Голинь відбувся традиційний спортивний турнір пам'яті Стебельських, організатором якого є члени голинського осередку «Просвіти» (голова – Микола Солдат).

Цьогорічні змагання зібрали спортсменів з Вигоди, Долини, Калуша, Рожнятова, Перегінська, Брошнева, Красного, Сваричева, Кропивника, Сівки-Калуської, Тужилова, Кадобни, Новиці, Войнилова, Голиня... Їх вітали члени «Молодої Просвіти» с. Голинь Василина Гнатишин, Надія Яцук, Назарій Відливаний. Вони розповіли про спортивні традиції в родині Стебельських, де любили спорт, з раннього віку загартовували дітей, дбали про їхнє фізичне і духовне здоров'я, виховували в дусі любові до України.

Наставник молодих просвітян Оксана Тебешевська розкрила нові сторінки життя і діяльності синів Елеонори та Іллі – Романа, Богдана, Степана, Володимира й зачитала вітальний лист на адресу учасників турніру, надісланий дочкою леґендарного командира УПА Степана Стебельського (Хріна) Лілею Стебельською-Оверко, яка зараз мешкає в Чикаґо (США).

В урочистому відкритті змагань взяв участь депутат обласної ради від ВО «Свобода», суддя міжнародної категорії з волейболу Михайло Мельник. Він передав вітання учасникам турніру від голови обласної ради, голови обласної організації ВО «Свобода» Олександра Сича, розповів про важливу роль спорту в житті кожної людини. До речі, пан Михайло єдиний в Україні судив два чемпіонати світу з волейболу.

Цікава і безкомпромісна боротьба за перемогу йшла в п'яти видах спорту – волейбол, настільний теніс, гирьовий спорт, шашки, шахи. Особливо напруженою вона була на волейбольному майданчику. Тут переможцями стали спортсмени голинської «Просвіти». Другими були волейболісти із Сівки-Калуської, третіми – із Кропивника.

Переможцями у змаганнях із настільного тенісу стали Галина Паньків і Сергій Хоменко (Голинь), срібними призерами – Ольга Поповняк (Новиця) і Михайло Коцан (Голинь), бронзу здобули Христина Христонько (Кадобна) і Ярослав Гузоватий (Сівка-Калуська). Цікаво, що ветеран спорту Михайло Коцан подарував свою ракетку молодому тенісистові Сергієві Хоменку. Це стало символом єдності поколінь і безперервності спортивних традицій села Голинь.

У змаганнях із гирьового спорту, безперечно, беруть участь найсильніші. Тут не було рівних Василеві Косію (Тужилів). Друге і третє місця посіли Іван Мазурик та Микола Гладенький (Голинь).

Як завжди, чи не найбільше учасників зібрали шахові й шашкові баталії. Першими серед шахістів були Галина Шевчук (Калуш) та майстер спорту Петро Голубка (Вигода), другими – Галина Романишин (Голинь) і кандидат у майстри спорту Михайло Кепещук (Долина), третіми – Наталія Суботяк (Кропивник) і Мирослав Шлапак (Рожнятів).

У змаганнях із шашок перемогу здобули Оксана Тебешевська (Голинь) і Валерій Колесов (Войнилів), на другій сходинці п'єдесталу – Галина Романишин і Степан Багринівський (Голинь), на третій – Наталія Пристайко (Кропивник) і Назар Ковальчук (Тужилів).

У загальнокомандному заліку перемогу здобула команда голинської «Просвіти», завоювавши й основний трофей – перехідний кубок турніру.

На другому місці спортивна дружина «Молодої Просвіти» села Голинь, на третьому – команда села Кропивник.

Переможці й призери нагороджені грамотами, календарями, книжками, а також преміями, а волейболісти отримали чудові призи від Михайла Мельника – пам'ятні медалі, календарі ФВУ і волейбольні м'ячі.

Подарунки отримали і наймолодший та найстарший учасники змагань – Руслан Ручанчин (Калуш) та Ярослав Дичка (Сваричів).

На закритті турніру звучало багато вдячних слів на адресу просвітян-організаторів, суддів (Степана Грицака, Володимира Парфенова, Михайла Ляховича, Михайла Коцана) і спонсорів – Петра Яцука, Степана Матрофайла, Калуської районної організації ВО «Свобода» (голова – Оксана Тебешевська), Василя Гладенького, Петра Саганюка, Богдана Яцука, Миколи Гурмана, Володимира Малиневича, Василя Сондея, Наталії Дубровної, Тараса Мошківа, Наталії Федун, Марії Бойчук.

Господарі змагань висловили побажання щодо подальшого розширення географії учасників і запросили всіх на наступний, XIII турнір пам'яті Стебельських. Залишається сказати, що такі заходи дуже потрібні, бо не тільки сприяють пропаґанді здорового способу життя, організації змістовного дозвілля, а й пробуджують почуття національної гідності, любові до України та її героїв.

Мар'яна ТИМКІВ,
учитель української мови і літератури Голинської ЗОШ I–III ступенів, член «Просвіти»

ЗУСТРІЧІ

СПІЛКУВАННЯ З РОМАНОМ ЛУБКІВСЬКИМ

У Картинній галереї Національного заповідника «Давній Галич» відбулася зустріч із Романом Лубківським і його побратимами по державотворчій діяльності – Степаном Волковецьким та Дмитром Захаруком. Акція проходила в циклі заходів «Зустрічі з цікавими людьми», які були започатковані НЗ «Давній Галич» у минулому році.

Тематика зустрічей передбачає представлення неординарних особистостей, які своєю творчістю або професійною діяльністю докладаються до прослави нашої області й держави. Присутні мають змогу безпосередньо поспілкуватися з відомою особою, поставити запитання з проблематики, яка цікавить.

Роман Лубківський є саме тією особою, яка зробила значний внесок у процес українського державотворення – своєю безпосередньою працею у різних галузях і авторським друкованим словом. Він відомий як письменник і поет, перекладач, народний депутат України (1990–1994), посол України в Чеській та Словацькій республіках (1993–1995), голова комітету з присудження Шевченківської премії (2005–2008). У його творчій скарбниці кілька десятків прозових творів і збірок поезій, перекладних творів із багатьох європейських мов.

Як і він, активними у державотворчих процесах були й залишаються його товариші по депутатській діяльності: колишній народний депутат України, Надзвичайний і Повноважний Посол України, голова ОО ВУТ «Просвіта» Степан Волковецький та перший демократичний голова Івано-Франківського облвиконкому, колишній народний депутат України Дмитро Захарук.

Поспілкуватися з Р. Лубківським і його товаришами прийшли наукові працівники НЗ «Давній Галич», представники духовенства й громадськості міста, учні Галицької гімназії. Поважного гостя вітали заступник генерального директора з наукової роботи НЗ «Давній Галич» Семен Побуцький, заступник начальника управління культури облдержадміністрації Василь Тимків, начальник відділу культури і туризму Галицької райдержадміністрації Марія Іваськів, науковець Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Ігор Коваль, член вченої ради НЗ «Давній Галич» проф. Богдан Тимків, о. Климентій (м. Львів) та інші.

Галич займає особливе місце в житті Романа Лубківського. «...Галич для мене щось більше, ніж назва міста-столиці. В певному сенсі столичний дух зберігся досі – адже тут генеруються державницькі настрої, зберігається історична пам'ять. З цієї землі вийшло багато працьовитих людей; ця земля дає невичерпну енерґію. Галич – це місто, яке спонукує до творчості. Крилос – Галич дали мені наснагу до поетичних писань. Маю дуже багато різних асоціацій, пов'язаних з містом в якому князювали Ростиславовичі та Романовичі... Галич є дуже привабливим...»

Гість заповідника розповів про дослідження творчості одного з членів товариства «Руська трійця» о. Маркіяна Шашкевича, мальовничі місцевості його парафії у Підлиссі, проблеми, пов'язані з проведенням вшанування на державному рівні. На думку пана Романа, у сучасній Україні слід практикувати «теорію невеличких справ», яку започаткував у минулому столітті президент ЧСР Т. Масарик і яка полягає в тому, що кожен робить свою маленьку справу для добра держави й таким чином досягається значного результату. Також Р. Лубківський прочитав присутнім кілька поезій з нещодавно виданих збірок лірики.

Йшлося також про створення літературного музею у плебанії – резиденції о. Рудольфа Моха у Курипові, увіковічнення пам'яті колеґи о. М. Шашкевича – о. Івана Вагилевича у с. Ясень Рожнятівського р-ну, етнофольклорний фестиваль «Галицька брама».

Тематика зустрічі мала багато різних напрямків – від потреби активізації осередків ВУТ «Просвіта» у містах і селах нашої держави до міжнародного становища України. На добру згадку Роману Лубківському та о. Климентію, який супроводжував його, подарували чудово створені копії Чудотворного образу Крилоської Матері Божої.

А. Ч.

ПОКЛИКАННЯ

І ОЖИВАЮТЬ ЗОЛОТОМ СТЕБЛА ЛИКИ СВЯТИХ

Ікони, виготовлені Галиною Різничук
(техніка аплікації соломкою)

Живе в селі Підлісся працьовита, духовно багата жінка, мати і мисткиня, роду свого берегиня – Галина Різничук. Тут, у цьому гарному селі, що з дитинства чарує красою лісу й поля, барвами краєвидів і душевністю людей, пролетіли її роки. Мама виколисувала донечку піснями, й дівчинка дуже скоро заспівала. І досі співає в церковному хорі, в шкільній самодіяльності, вона опановує різні музичні інструменти. А в музичну школу № 1 аж до Івано-Франківська їздила з баяном. Відтак поїхала вчитись до Калуського культущилища, адже і до танцю, і до пісні мала талант, та й добрим організатором є.

По закінченні училища одержала скерування до Загвіздянського БК, згодом – вийшла заміж, народила двох синочків, виховала собі помічників-соколиків і дала їм усю материнську любов, прищепила любов до Бога, до прекрасного, до праці. Господь подарував і їм талант.

Найбільше відчула в собі покликання малювати ікони, особливо укладати соломкою. А навчив її робити це старший син Василько, який навчається в Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Пані Галина відчула таку захопленість, таке покликання, що, здавалось, самі небеса являють їй лики, кольори, форми і матеріали.

«Богородиця милування» – це її перша ікона, яка в жовтні 2008 року засяяла золотом на її творчому сходженні. Тож відтоді засівала свій лан добірними зернами пшениці, жита, вівса, ячменю, доглядала, щоб стебло було соковите й рівненьке, бо вже в задумах бачила картини, які будуть укладатись разками соломинок, відтінюючи ризи і лики святих. Навчалась техніки малювання соломки природними барвниками, вирівнювання, а Василько приносив усе нові книги, підтримував, підказував, познайомив із викладачем Ольгою Мельник-Солудчик і захоплювався, як у мами все спритно виходить – з якимось надзвичайно природним відчуттям кольору, світла, тіні, об'єму.

Викладаючи свої картини, співала, молилася, роздумувала, навіть тоді, коли поралася то в городі, то на кухні, навіть у дорозі перед очима – майбутня робота. І яке то щастя бачити, як твою працю оглядає фахівець, схвально хитає головою і захоплено перепитує: «А як до такого рівня професійності дійшла?» Скромно всміхаючись, вона відповідає: «З Божою поміччю, з великої любові і Його покликання».

У серпні 2011 року вона представила свої роботи в Луцьку на Міжнародному фестивалі соломкарського мистецтва. А це – велика школа. Які там філіґранні роботи, які дива творять людські руки, розум і любов до мистецтва, а які люди дивовижні, які сподвижники. Мов бджілка, яка з квіточки

Мисткиня Галина Різничук приймає дарунок від відомого фотомайстра Казимира Річки

до квіточки збирає нектар і пилок, так і пані Галина у кожного вчилась, була на всіх майстер-класах і щиро ділилась своїм, хоч не багатим ще, але вже помітним досвідом.

Оцінкою її таланту стала рекомендація її ікони «Покрова» до випуску календаря, в який увійшли ікони в кольорі, аплікації соломкою майстрів України, а також – пропозиція виставити свої роботи на розгорнутій виставці в краєзнавчму музеї, де у двох залах розміщені ікони, картини виготовлені аплікацією із соломки, а також різні художні вироби з соломки. Приємно, що поруч – роботи вчителів і учнів, які магічно притягують до себе силою енерґії природи, майстерності й любові, що зачаровують глядача.

Багато задумів у мисткині... Вже розпочала виготовлення подарунка місту Івано-Франківську до 350-их його роковин, а ще – увіковічення в соломці образів народних героїв, створення галереї портретів відомих людей Прикарпаття, адже її добре серце так тонко відчуває людську доброту і так щиро віддає добро і любов людям.

Вміє пані Галина і розрадити. У такі хвилини бере гітару або баян і лине задушевна лірична пісня, серце розкривається, душа звільняється від суму і тривог, життєвих негараздів, і, очищена молитвою, знову творить, даючи гнучкість, тепло чутливим пальчикам, які втілюють задуми й приносять розраду очам і серцю.

Творіть, пані Галино, бо покликання вибрало вас нести людям радість. І хай Господь дає вам довгі та щасливі роки для улюбленого творення.

Любов ЗОРІНА

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Громадському діячеві, просвітянину, публіцисту, авторові історичних книг **Василеві ГУКУ виповнюється 85 років. Шановний Василю Юрковичу!**

Своє життя, без останку, ви поклали на вівтар волі й незалежності України і продовжуєте горіти в ім'я Батьківщини. Ви були і залишаєтесь невтомним борцем, щирим патріотом, чесним і відданим громадянином своєї держави, прикладом для інших.

З нетерпінням чекаємо виходу у світ Вашої четвертої книги на історичну тематику.

Просвітяни краю щиро вітають Вас і зичать творчого довголіття та козацького здоров'я.

Многая та благая літ Вам, бойківський опришку.

Від імені Правління
голова ОО ВУТ «Просвіта»
ім. Т. Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ,
голова ІФ МО ВУТ «Просвіта»
ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО

ПЕРШЕ ВРАЖЕННЯ

ВОЖДЬ ЧЕРВОНОШКІРИХ ПО-УКРАЇНСЬКИ

Пам'ятаєте, був колись фільм-короткометражка «Вождь червоношкірих» (за оповіданням О'Генрі)? Хто не пам'ятає – повірте на слово.

Виявляється, Україна мала свого вождя індіанців. Саме про нього, вождя, Івана Додоку з Полтавщини, зняв фільм режисер Михайло Іллєнко.

І назва в нього широкопанорамна: «Той, що пройшов крізь вогонь». Із 19 січня вийшов на екрани поки що трьох міст України, в тому числі Івано-Франківська. Цього ж таки дня я переглянув його у «Космосі». Я і ще вісім небайдужих до першого (так анонсовано) українського повнометражного фільму, кіноглядачів. Аякже, ми ж – патріоти вже від народження, бо з Галичини, навіщо нам українські кінострічки?

З сюжету дізнаємося, що Іван Додока був Героєм Союзу. Правда, дуже мало кадрів, які б підтвердили, що герой фільму став ще й Героєм вже неіснуючої країни. Решту треба вірити слову тих, хто писав про фільм. Так само, як мусиш вірити у те, що Іван став вождем індіанського племені. Так, бо в сценарії не вмістилася частина сюжету (може, грошей не вистачило) про те, як він став тим вождем.

Фільм клаптиковий, про все потрохи, про все між іншим, прийом виправданий і дозволяє чимало розповісти про героя, його кохання, його жінок, про його війну і втечу з ҐУЛАҐу (про табір, може, як на мене, найцікавіше дивитися). Я не розповідаю тут сюжет, де намішано чимало від поетичного кіно, авторського кіно і чогось голівудсько-упізнаваного.

І, як на мою думку, біографія головного героя дуже вдячний матеріал, із нього вийшов би значно фундаментальніший, хоч би й пригодницький фільм. Хоч із тими коштами, які виділяє держава на українське кіно... Автори створили цілісний, добрий для перегляду продукт із лейбом «Made in Ukraine».

Це трохи тішить, та розчарування із жодними поясненнями не проходять. Українське кіно треба любити не до глибини своєї душі, а до глибини своєї кишені. Бажано, олігархівської, ще краще – державної. Здається, так колись сказав Євген Чикаленко, але не про кіно. Однак ідеться про українську справу.

...Може, колись ще хтось зніме фільм про іншого героя – Героя України Олексу Гірника, який відродився до вічності теж через вогонь...

Василь БАБІЙ

ПОКЛИКАННЯ

БУТИ ЛІКАРЕМ!

Тетяну Кірій – лікаря-дерматолога Івано-Франківського облшкірвендиспансеру знають не тільки як високопрофесійного спеціаліста, а як чуйну високоерудовану, інтеліґентну, щиру і добру людину.

Народилася в родині лікарів, тож змалечку готувала себе до лікарської професії, багато читала й допитливо приглядалась до батьківської професії, адже ім'я лікарів В'ячеслава Гордеєва і Ольги Очкіної відоме серед медиків і населення. У 1945 році за рішенням Кабінету Міністрів В'ячеслав Григорович був переведений з Переяслав-Хмельницького на укріплення кафедри дерматології і венерології та призначений головним лікарем диспансеру. Уже в школі все більше схилялась до того, щоб присвятити себе лікуванню людей. Тож, ставши студенткою медінституту, переймала від батька вміння і знання. А після закінчення вишу в 1965 році стала «правою рукою» тата. І невдовзі пацієнти звертались уже до пані Тетяни й одержували професійну допомогу.

І донині пані Тетяна (вже 47-ий рік) працює лікарем і віддає свої знання молодим лікарям, рятує від хвороб пацієнтів, щиро співчуваючи добрим словом, серцем. Тут, в Івано-Франківську, одружилась, виховала сина Сергія, дочку Олену, діждались п'ятьох онуків і правнука. На жаль, непрохана смерть недавно забрала дорогу людину – її чоловіка, а діти і внуки далеко. Робота ж для неї і далі залишається головним у житті. А ще – любов до людей, класичної музики, театру...

Лікар-дерматолог Тетяна Кірій

Сьогодні з вдячністю згадує свою вчительку з фортепіано Стефанію Крижанівську, яка дала добру школу гри, багатий репертуар класичних творів Петра Чайковського, Фредеріка Шопена, Сергія Рахманінова, Миколи Лисенка. Згадуються роки, коли друзі батьків збиралися вдома послухати неперевершений спів батька. Навіть роки ҐУЛАҐу його не зламали, там рахувались з його професійними лікарським досвідом.

Тетяна В'ячеславівна, поринаючи у спогади, залишається задоволеною своїм життям, бо завжди прагнула бути потрібною людям, допомагати їм професійною роботою, робити їх щасливими. Такі лікарі завжди потрібні, бо їхній досвід – це неоціненний капітал медицини і людей. Отож будьте завжди з нами, творячи чудеса зцілення хворих, бо Ви – потрібні людям.

Любов ЗОРІНА

ПАМ'ЯТЬ

ДИСИДЕНТ, БОРЕЦЬ, ПИСЬМЕННИК

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ ВІДОМИЙ НА ПРИКАРПАТТІ ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ, БАГАТОЛІТНІЙ ПОЛІТВ'ЯЗЕНЬ, ПИСЬМЕННИК ДМИТРО ГРИНЬКІВ

У 1970-их роках він організував і очолив підпільну націоналістичну групу студентів і робітників «Спілка української молоді Галичини», яка своєю метою проголосила боротьбу проти засилля русифікації України та за самостійну соборну суверенну Україну. За таку діяльність Дмитро Гриньків був засуджений до семи років таборів суворого режиму, покарання відбував у Пермській області.

У середовищі українських поетів Ігоря Калинця, Тараса Мельничука, Олекси Різника та критиків і літературознавців Євгена Сверстюка й Івана Світличного розпочав свою літературну діяльність. Після повернення з ув'язнення він заснував у Коломиї літературно-мистецький альманах «Карби гір» і був його головним редактором. Альманах видавався підпільно з 1984 року і розповсюджувався по всій Україні. Разом із правозахисниками Василем та Петром Січками підпільно видавав альманах «Досвітні вогні».

Автор збірок поезій та прозових творів, зокрема, повісті про Тараса Мельничука «Політ в'язня», книг поезій про повстанський рух ОУН–УПА «Повстанський Псалтир» та інших.

У 2005 році Дмитрові Гриньківу присвоїли звання Почесний громадянин Коломиї. До останніх днів він очолював Коломийську раду політв'язнів і репресованих.

А народився поет, прозаїк, громадський діяч Дмитро Дмитрович Гриньків у селі Марківка Коломийського району 11 червня 1948 року. Одинадцять класів закінчив у 1966 році, після чого поїхав у Дніпропетровськ, де трудився слюсарем-складальником у тресті «Дніпробудмеханізація».

У червні 1967 року був призваний до армії. Після служби деякий час працював у Дніпропетровську, а потім – у Печеніжині на Прикарпатті. У 1971 р. вступив у Івано-Франківський інститут нафти і газу і вчився на вечірньому факультеті у Коломиї.

Організовує підпільну націоналістичну групу студентів і робітників – «Спілку української молоді Галичини». Після того, як аґентура КДБ викрила організацію, у березні 1973 року був арештований і в серпні цього ж року засуджений на 7 років таборів суворого режиму. У тюрмі почав писати повісті й вірші. Зокрема, створив віршовані цикли «Камерний цикл», «Повстанський цикл», «Фрески року»...

Після повернення з неволі у 1978 році працює на заводі «Коломиясільмаш», де займається літературною творчістю, написав повість «Бриндушки на роялі», повість-фантазію «Гіпотеза Кларка». Організовує літературний клуб «Ватра Довбуша», але під тиском КДБ у 1986 році клуб припинив своє існування. Підпільно видавав літературно-мистецький альманах «Карби гір».

Із постанням незалежності займається громадською і творчою діяльністю. Пише статті, повісті, вірші, новели, документальні твори, стає редактором книг відомих авторів. Він був членом Спілки з дотримання Гельсінкських угод з 1988 року, НСЖУ, НСПУ, головою Коломийської міськрайонної організації Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих, депутатом Коломийської міської ради...

Пухом Тобі українська земля, друже.

Від просвітян краю
голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ,
голова Коломийського РМО ВУТ «Просвіта»
ім. Т. Шевченка ***Василь ГЛАГОЛЮК***

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ЛЮТИЙ

1 ЛЮТОГО

60 років від дня народження **Миколи Круця,** народного депутата України, голови підкомітету з питань будівельних матеріалів комітету з питань будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства і зв'язку Верховної Ради України, уродженця с. Вікно Городенківського району.

2 ЛЮТОГО

200 років від дня народження **Євгена Гребінки** (1812–1848), українського письменника.

175 років від дня народження **Лева Лаврецького** (1837–1919), пароха с. Залукв Галицького району, археолога, дослідника давнього Галича.

130 років від дня народження **Петра Бігуса** (1882–1966), педагога і громадського діяча Рогатинщини, який з 1944 р. перебував у еміґрації.

115 років від дня народження **Євгена Маланюка** (1897–1968), поета, публіциста, культуролога, літературного критика, офіцера армії УНР, видатного борця за волю України. Він присвятив Гуцульщині цикл поезій: «Карпатський триптих» (1932), «Гомін гір» (1937).

85 років від дня народження **Василя Гука,** вчителя, громадсько-просвітнього діяча, заступника голови обласної управи Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих, члена «Меморіалу» та Братства вояків УПА.

5 ЛЮТОГО

130 років від дня народження **Григорія Тимощука** (1882–1948), визначного політичного й громадського діяча, члена уряду ЗУНР, професора Коломийської гімназії, уродженця с. Глушків тепер Городенківського району.

8 ЛЮТОГО

130 років від дня народження **Ісидора Крижанівського** (1882–1941), педагога, активного члена товариств «Просвіта» і «Бесіда», який співав у хорі «Боян».

65 років від дня народження **Степана Давимуки,** доктора економічних наук, кандидата технічних наук, головного наукового співробітника Інституту реґіональних досліджень НАН України, уродженця с. Чернелиця Городенківського району.

9 ЛЮТОГО

70 років тому ґестапо провело у Києві **масові арешти української інтеліґенції.**

11 ЛЮТОГО

155 років від дня народження **Ольги Рошкевич** (1857–1935), української письменниці, перекладачки, етнографа, першого кохання І. Франка, уродженки с. Угорники тепер Івано-Франківської міськради.

12 ЛЮТОГО

55 років від дня народження **Петра Парипи,** головного редактора обласної газети «Галичина», уродженця с. Лани Галицького району.

13 ЛЮТОГО

50 років від дня народження **Романа Левицького** (1962–1989), одного з перших учасників Культурно-наукового товариства «Рух», уродженця с. Васючин Рогатинського району. Його жорстоко побили за національні переконання, внаслідок чого він помер. В Івано-Франківську на одноіменній вулиці йому встановили пам'ятник.

14 ЛЮТОГО

90 років від дня народження **Петра Сопільника**, майстра народно-ужиткового мистецтва, автора декоративного панно «Гуцульське весілля».

15 ЛЮТОГО

Стрітення Господнє. День вшанування учасників бойових дій на території інших держав.

125 років від дня народження **Михайла Кравціва** (1887–1974), інженера, громадсько-політичного діяча, члена УВО–ОУН, «Просвіти», «Рідної школи», «Сільського господаря», в'язня Берези Картузької, Авшвіцу (1941–1944), уродженця с. Станькова Калуського району, який із 1949 р. жив у Канаді.

16 ЛЮТОГО

105 років від дня народження **Івана Ковалика** (1907–1989), мовознавця, доктора філологічних наук, професора, який у 1974–1983 рр. працював у Івано-Франківському педінституті.

17 ЛЮТОГО

120 років від дня народження **Йосифа Сліпого** (1892–1966), митрополита Української Греко-Католицької Церкви, кардинала, визначного релігійного діяча.

18 ЛЮТОГО

160 років від дня народження **Віктора Матюка** (1852–1912), західноукраїнського композитора, священика.

110 років від дня народження **Олени Галини Дмитраш** (1902–1952), оперної співачки, педагога, яка під час війни мешкала в Станиславові (тепер – Івано-Франківськ), уродженки с. Мишин Коломийського району.

Підготував Петро АРСЕНИЧ

(Закінчення буде)